

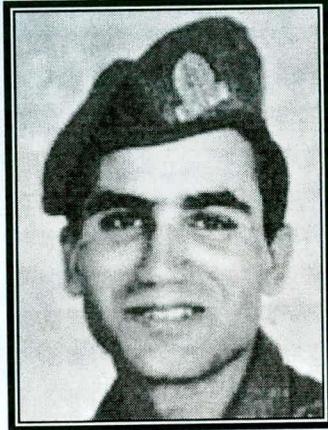

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי מאיר אוחנה ז"ל

בן אליס ודוד

נולד במרוקו

בתאריך י"ז בניסן תש"ב, 4/4/1942

התגייס באוקטובר 1961

שרת בחטיבת הצנחנים

נפל במלחמת ששת הימים, בירושלים

בתאריך כ"ז באייר תשכ"ז, 6/6/1967

נקבר בהר הרצל

אזור: ב חלקה: 11 שורה: 21 קבר: 1

בן 25 בנפלו

קורות חיים

בן דויד ואליס. נולד ביום י"ז בניסן תש"ב (4.4.1942) בעיר מרקש אשר במרוקו. את שנות ילדותו עשה בארץ מולדתו ושם למד בבית ספר יסודי. מצעירותו נמנה עם תנועת נוער ציונית אשר פעלה בקרב יהודי המקום. מאיר לחץ על הוריו וכתוצאה מכך הסכימו להרשות לו לעלות במסגרת "עלית הנוער" - ובשנת 1956 עלה לארץ, והוא אז בן י"ד. בעלותו התקבל לחוות הנער הציוני על שם גולדשטיין בירושלים, שם סיים גם את לימודיו התיכוניים. היה נער אחראי ומסור וקבוצת ילדים צעירים נמסרה לטיפולו ולהדרכתו. נתחבב על חניכיו ועזר לילדים אשר בהם טיפל והיה דמות מחנכת. שנתיים ימים היה יושב ראש במועצת הנוער של החווה. בסיימו את לימודיו התגייס לצה"ל באוקטובר 1961 ושירת בנח"ל. יצא לקורס מ"כ ושימש כמדריך שם. כתום שירותו הצבאי נרשם לאוניברסיטה העברית בירושלים ואחרי שלוש שנות לימודים עמד לקבל את התואר הראשון (B.A.) במדעי המדינה ובאנגלית. בימי לימודיו הדרך קבוצת נוער במשך שנה אחת. התעניין בחיים הפוליטיים ועמד לצאת להשתלם בארצות הברית ביחסים בינלאומיים, כי שאף לעסוק בענייני מדינה במשרד החוץ; אולם שאיפתו לא הגיעה למימוש. מטבעו היה חברותי מאוד, אהב ספורט וחיבב מוסיקה וספרות. את ירושלים אהב אהבה עזה ואף כי הוצעו לו מקומות עבודה שונים לא הסכים לעזוב

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

אותה כי בה חי מיום בואו לארץ - ועד נפלו במלחמת ששת הימים, ביום כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.1967), היום השני לקרבות. היה רובאי בפלוגה שפרצה את הגדרות של בית הספר לשוטרים ופתחה את הדרך להמשך הלחימה של הגדוד, ובמשך קרב זה, שנערך בגבעת התחמושת, מצא את מותו. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. כמה עמודים הוקדשו לו בחוברת שהופיעה מטעם עיריית נהריה לזכר הבנים שנפלו במערכה. בספר "אריות גברו" של מפקדת הצנחנים, הובאה ביוגרפיה שלו עם תיאור הקרב האחרון. פרשת חיו ומותו הובאה בספר "נזכור" שבהוצאת האוניברסיטה העברית בירושלים והסתדרות הסטודנטים שבה ובעריכת יהודה האזרחי.

השכול פקד את משפחת חוות הנוער הציוני — מאיר אוחנה, בנה, נפל. היא היתה משפחתו, כי משפחה אחרת בשנות חייו בארץ לא ידע. הוא היה בנה, כי היא גידלתו, חרדה, לו בימי נעורו ושמחה בו בימי בחרותו, כי לא היה זולתה מי שיחרד לו וישמח בו. הכאב צורב, מכה, מקומם. מאיר, מאיר שלנו, הנערון המרוקני השח וההססני שבא לכאן בתשט"ו ונצרף עמנו בכורנו עד שהיה לעלם חמודות, בחור זקוף-קומה, עצמאי ובוטח — איננו.

איש מרעיו או ממוריו של מאיר אינו יודע לאן הולך את עצמו, מהי המטרה אליה נכסף; אך לכולם, למחנכיו ולחניכיו, לרעים קרובים ולרחוקים, ודאי היה כי היתה לו למאיר תחושת-מטרה בהירה ועזה: 'להתקדם' — היתה, כנראה, מילת המפתח של חייו. וכשאתה מפשפש בזכרונותיך ומעלה זכרי-ארועים מחייו, שעות שנשתהה על ידך, רגעים שחלף על פניך, מגלה אתה שמאיר היה נאמן למטרה טמירה, בלתי-ברורה למקורבים ביותר, אך, כנראה, בהירה לו עצמו ביותר. כמה מעלים השערה שהכשיר את עצמו לתפקיד פוליטי ולכן בחר בחוג למדעי-המדינה, אחרים טוענים שרצה לעסוק בחקר הספרות האנגלית — אך אלה כאלה מודים שאת מהות מטרתו ניתן רק לשער. אך כאשר זוכרים אותו — וישנם בחוה שזוכרים אותו כעת שעה-שעה — זוכרים בברור כיצד השתית את כל חייו סביבה, כיצד ניבט בך כמי שברי לו לאן הוא הולך, כיצד רבץ—'דגר' על ספריו, סידר בקפידה את לוח יומו, וכיצד נמנע משיחת עראי מקרית, מבטלה לשמה, כי אלה עלולות היו להסיח אותו מן ה'מטרה'.

בחברת השפע והרווחה שלנו מרובים ה'קרייסטיים', צעירים שנושאים נפשם לקריירה אישית זוהרת, על החיוב והשלילה שבהלך-חיים זה. הללו ברובם קשורים בבית-ההורים, במשפחותיהם, לפחות עד גמר לימודיהם

התיכונים. מסגרת בסיסית תומכת זו חסרה לו למאיר. חוות הנוער ועליית-הנוער דאגו אמנם לסיפוק מלא של צרכיו החומריים, ומחנכי-החוה מילאו בודאי חלק מהחלל האמוציונאלי שנתהווה בחייו בהעדר הוריו מן הארץ. אולם — מבחינה זאת, איש ממחנכי החוה אינו משלה את עצמו — מעולם לא יכלו להעניק לו (או לחבריו, בני גורלו) אב ואם, להעניק לו תחושת השתייכות לאותה יחידה חברתית בסיסית, שחבריה קשורים קשר גורלי זה בזה. מאיר התקדם בלימודיו, סיים תיכון-עיוני, היה מ"ס-מ"ס מצליח בצה"ל, סטודנט בעל הישגים באוניברסיטה, מבלי להנות מהיתרון הגדול שהטבע האנושי העניק למרבית האנשים הצעירים — אב ואם תומכים ומדרבנים, חמימות והבנה שהורים מעניקים בלעדית רק לילדיהם, חיק ומפלט ברגעי משבר — ואלה אינם חסרים בחייו של כל צעיר אינטליגנטי ורגיש, ולו גם רק ערב בחינת הבגרות במקצוע הקשה, או בשעה שהקשר עם הנערה הראשונה בחיים ניתק.

תודעת המטרה וסגולת ההתמדה הפכו את מאיר במרוצת השנים ששהה בחוה כחניך, ואחרי-כן כמחנך למה, שבז'ארגון של הימים האלה נקרא, 'טיפוס שהולך לו'. אולם מאיר לא חי את חייו לבדו, ובוודאי לא העסיק את עצמו בעצמו בלבד. בחברת הנוער מינוהו שנה אחת כיושב ראש מועצת הנוער. בחוה חברת הילדים היא 'דמוקרטיה אתונאית'. הילדים בוחרים בעצמם את מנהיגיהם, וכל אחד ואחד משתתף באופן פעיל בבחירה, בדיו-נים השונים, שנושאייהם מקיפים את מרבית האספקטים של חייהם. מאיר נבחר בשל מעמדו בחברת הילדים. הנוער נמשך אחרי מרצו, תחושת הב-טחון שלו בעצמו, כושרו לחוות-דעה מקורית למדי על כל נושא שהעסיק את החבריא, אך גם — ובעיקר — נמשכו החברים אחרי איש-הרעים שבו, אחרי החבר שידע להשכיח את עצמו מעצמו במשך שעות, ולהתמסר בכל להט הלב לעניני החברה, או לשתף את עצמו בבעיותיו של נער אחר, בעיות אשר בו עצמו לא נגעו כלל וכלל. "כאשר אני חושב עלינו, על חיינו כחברה בכיתה, בכיתה טי"ת או יו"ד, תמיד נכנס מאיר באמצע. הוא כאילו מסמל אצלי את כולנו" אומר בוגר אחד, בן המחזור. "חסרו לו אחיו ואחיותיו שנשארו בחו"ל, ויתכן שהעביר את כיסופיו להם לכמה מן הבנים והבנות במחזור".

★

מאיר נולד במאראקש, מרוקו, בתש"ב. משפחת אוחנה נמנתה עם אותן משפחות יהודיות במרוקו שהשפעת התרבות הצרפתית קבעה את מהלך חייהן. כמרבית המיעוט היהודי שדבקו בסגנון החיים המערבי, שאפה משפחתו להינתק מהסביבה המוסלמית של מאראקש. כבר בילדותו עקרו חלק מבני המשפחה ממרוקו לצרפת, האחות הגדולה עזבה את בית-ההורים והקימה את משפחתה שלה, ההורים עצמם נפרדו, ומאיר, בגיל ארבע-עשרה, נותר ללא בית. החלטתו של מאיר לעלות ארצה נבעה, במידה רבה, משאיפה טבעית לשיקום עצמי, לחיפוש מסגרת חברתית,

נפייחיים. במקום מרוקו וצרפת, שהצמיחה על רקען נשתבשה — באה
 ישראל; במקום המשפחה — קהילת הנוער בחווה.

חמש שנים שהה בחווה כחניך, וכשהתבגר, ושב משרותו הצבאי כמ"ס
 מ"ס בנח"ל, חזר לחווה, כדי להיקלט בה שנים, והפעם כמדריך עד יומו
 האחרון. שיבתו לחווה דמתה לשיבתו של נער לבית-הוריו, צעד מובן
 ביותר אצל בני-נוער רבים השבים מהצבא לבית-אבא לתקופת שנות לימוד
 זיהם באוניברסיטה או עד ליום שבו הם נישאים ובונים בית לעצמם.

אחת עשרה שנותיו האחרונות עברו עליו במסגרת החווה. ותיקי המ-
 חנכים זוכרים עדיין את יומו הראשון ב-1956: נער שחרחר, תוקפני-
 משהו, מכונס הרבה בעצמו, הגיע לחווה כחניך עליית-הנוער.

קרוב-רחוק אחד מתגורר כל השנים האלה בישראל, מאיר נוסע אליו,
 לעתים, בחופשות. אבל ביתו (כמה ממחנכי החווה צנועים יותר ומקפידים
 לומר 'התחליף לביתו') היא החווה.

בבית הזה עושים את הכל: כאן גדלים. כאן ישנים ומבלים, כאן סובלים
 ומתגברים על שעות קשות של בדידות, של לבטים, כאן 'שופכים את הלב'
 באוזניה של נערה-אהובה — וכאן גם לומדים ועובדים.

בלימודים — הצטיין. תוך שנה שנתיים מדבר 'המרוקני הקטן' עברית
 כמו היה צבר, אבל בעקשנות-מה אין הוא מוותר על חיתוך הדיבור של
 ילדי ארץ המוצא, חיתוך דיבור המשופע בעיניו וברישי"ן למכביר. ספרות
 ושפות הן השטח שלו, לאט לאט הפה נותר, ומאיר מתבלט לא רק בחי-
 בוריו שבכתב, אלא גם בדבריו שבעל-פה.

מוסיקה וספורט הם תחביבים רצויים, אבל הלימודים, התקדמות
 למטרה הנכספת שעליה הקפיד לא לדבר עם איש, הם העיקר.

"אפשר היה להשתגע מה'סדר' שלו!" אומר אחד מבני-המחזור. לא רק
 בזמנו אלא גם בחפציו הנהיג משטר קפדני. יכול היה לאתר פתק שהטמין
 לפני חודשים רבים באיזו מגרה תוך רגע.

בויכוחים לא נשאר חייב לאיש. מחנכיו, שהיו אחרי-כן חבריו לעבודה,
 זוכרים שלא היסס להגן בתוקף על דעותיו, ובכמה מקרים קיצוניים, לערער
 על רקע של ויכוח יחסים אישיים עם אדם קרוב.

הוא ידע את ערכם של קנינים אישיים, ונהג בכספו בחסכנות. עם זאת
 'אימץ' לו, כאמור, כמה מן הנערים לאחים, ולאחד מחבריו הטובים הציע,
 זמן קצר לפני מותו, את כל חסכוניותו כמתנת-נשואין. כל קניית ספר או
 תקליט היתה מלווה אצלו בשיקולים ובהיסוסים לא מעטים, אבל כשהר-
 גיש שחבר מעונין מאוד-מאוד בספר או בתקליט, היה מגיש לו אותו
 כמתנה.

הוא ניהל יומן וכתב בו מיד פעם בפעם כל שנות שהותו בארץ. היומן
 כתוב צרפתית, בשפת-האם — בצרפתית גם קיים את שיחותיו עם הטובה
 שבידידותיו — בשפה שהביע בה את עצמו ואת רגשותיו כילד. כחצי היומן
 מכיל שירים בצרפתית, אבל דוקא בשפה האנגלית השתלם באוניברסיטה,
 והעדיף קריאת פרוזה על שירה.

"מדעי המדינה" היה החוג השני שלו באוניברסיטה, אבל השאיר אחריו עבודה סמינריונית בשטח הגובל במדעי ההתנהגות והחינוך. נושא העבוד-
דה: "תמריצים בלתי-חמריים", עיון בשאלה, אילו תמריצים, שאין בהם טובת הנאה חומרית, אלא רגשית או רוחנית, עשויים לעורר את רצונו של האיש העובד להגביר ולשכלל את עבודתו.

★

כמדריך בחווה הכיר את מרשה, סטודנטית קנדית שבאה עם אחת הקבוצות שהתארחו בחווה. הנערה מקנדה והצעיר ממרוקו החליטו להינשא.

חודשים רבים בילו ביחד, כשהם מתכננים את עתידם פרטי-פרטים, כדרכו של מאיר. מרשה נתחבבה על ה'חבריא', ומאיר היה מאושר. לאחר יום העצמאות תשכ"ז בילו מאיר וכמה מחבריו בחווה, חבריו ליחידה, את ימיהם במתח ובתמהון. מאות מאות בני גילם נקראו ליחי-
דותיהם, ואותם, כאילו שכחו, השאירו בבית. ערב אחד אמר לחבריו: "זה יקרה הלילה", ויצא מחדרו ונפרד מכולם, מעובדים ומחניכים. אחרי-
כן נפנה לחדרו וכתב שיר, והפעם בעברית, שיר על המוות, על דרך כל בשר. בשעות אלה הופיע רץ היחידה, ובידו צוקריאה. מאיר לא מיהר, אלא פנה לכמה חברים שנשארו וביקש, שאם לא ישוב, שאם, משום-
מה, לא ישוב, שיאמרו בשמו לרע פלוני כך-וכך, שימסרו את יומנו לחברה יקרה אחת, שימסרו את ספריו לספריה הסמינרית של החוג.

★

אחר-כך הלך. הלך ונפל בחזית עירו ירושלים.